

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง หน้าที่และความรับผิดชอบของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ในการใช้ยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial) สำหรับสัตว์ที่ผลิตเพื่อการบริโภค พ.ศ. ๒๕๖๘

☒ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไข/ปรับปรุง

☐ ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

☒ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

☒ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในด้านสาธารณสุข (ฉบับปรับปรุง)

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

ปัญหา

เนื่องจากสหภาพยุโรป (EU) ได้ออก Commission Delegated Regulation (EU) 2023/905 ภายใต้ Regulation (EU) 2019/6 กำหนดห้ามการใช้ยาต้านจุลชีพบางชนิดในสัตว์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่ส่งออกไปยังกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป ทั้งในกรณีเพื่อเร่งการเจริญเติบโตหรือเพิ่มผลผลิต และในกรณีใช้ยาที่สงวนไว้สำหรับรักษาการติดเชื้อในมนุษย์ (Reserved for human use) ส่งผลให้ประเทศคู่ค้า เช่น ประเทศที่อยู่ในกลุ่มสหภาพยุโรป ต้องการให้ประเทศผู้ส่งออกมีมาตรการควบคุมการใช้ยาในสัตว์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อป้องกันการเกิดและแพร่กระจายของเชื้อดื้อยา ซึ่งเป็นภัยต่อสาธารณสุข

สาเหตุของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยมีมาตรการควบคุมการใช้ยาต้านจุลชีพภายใต้พระราชบัญญัติการควบคุมอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่ยังไม่ครอบคลุมข้อกำหนดของสหภาพยุโรป และประกาศของกรมปศุสัตว์ไม่มีข้อห้ามหรือข้อกำหนดที่ครอบคลุมตามที่สหภาพยุโรปกำหนด จึงมีความเสี่ยงต่อการถูกปฏิเสธการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์จากประเทศคู่ค้า

ผลกระทบของปัญหา

ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการรักษาโรคในมนุษย์และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขและลดความสามารถในการแข่งขันของ

อุตสาหกรรมปศุสัตว์ไทยในตลาดโลก จากการถูกระงับการส่งออกสินค้าปศุสัตว์ไปยังประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

เพื่อให้การกำกับ ดูแลการผลิตปศุสัตว์เพื่อการบริโภค ในการนำยาด้านจุลชีพมาใช้ในการเลี้ยงสัตว์อย่างรับผิดชอบ สมเหตุผล ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และเป็นการสงวนกลุ่มยาด้านจุลชีพที่สำคัญเพื่อใช้รักษาการติดเชื้อในมนุษย์ รวมถึงควบคุมมาตรฐานของสินค้าปศุสัตว์ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประเทศคู่ค้า

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มในการใช้ยาด้านจุลชีพอย่างสมเหตุผล ปลอดภัยต่อผู้บริโภค โดยสงวนยาด้านจุลชีพที่มีความสำคัญสูงเพื่อใช้สำหรับการรักษาการติดเชื้อในมนุษย์ รวมถึงทำให้สินค้าปศุสัตว์จากไทยเป็นไปตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรปและประเทศคู่ค้าอื่นที่มีมาตรการคล้ายกัน

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ประเทศไทยมีมาตรการควบคุมการใช้ยาด้านจุลชีพภายใต้พระราชบัญญัติการควบคุมอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่ยังไม่ครอบคลุมกลุ่มยาด้านจุลชีพที่สงวนไว้สำหรับการรักษาการติดเชื้อในมนุษย์ (Reserved for human use) รวมทั้งสิ้น ๓๗ รายการ กรมปศุสัตว์โดยสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ได้ดำเนินการยกร่างประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง หน้าที่และความรับผิดชอบของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ในการใช้ยาด้านจุลชีพ (Antimicrobial) สำหรับสัตว์ที่ผลิตเพื่อการบริโภค พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับมาตรการของประเทศคู่ค้า และครอบคลุมการดำเนินการในปัจจุบัน

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหานี้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๔. การรับฟังความคิดเห็น

☒ ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

☒ ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างกฎหมายฉบับนี้มีความสัมพันธ์กับประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดลักษณะเงื่อนไขของอาหารสัตว์ที่ผสมยา ที่ห้ามผลิต นำเข้า ขาย และใช้ พ.ศ. ๒๕๖๑ ภายใต้พระราชบัญญัติการควบคุมอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วย การรับรองสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๐

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

๖.๑.๑. ผู้ประกอบการฟาร์มปศุสัตว์และโรงฆ่าสัตว์

๖.๑.๒. ผู้ผลิตและจำหน่ายเวชภัณฑ์สัตว์

๖.๑.๓. ผู้ส่งออกสินค้าปศุสัตว์ไปยังสหภาพยุโรป และประเทศที่มีกฎหมายคล้ายกัน

๖.๑.๔. สัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มที่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดใหม่

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้อั้ว คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

ประธานสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาตรวจสอบรายชื่อยาและเวชภัณฑ์ตามร่างประกาศฯ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนยาสัตว์ พบว่าในปัจจุบันไม่มียาที่มีรายชื่อห้ามไม่ให้ใช้ขึ้นทะเบียนเป็นยาสัตว์แล้ว จึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการในปัจจุบัน

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

๖.๓.๑. ลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายของเชื้อจุลินทรีย์ดื้อยาในคนและสัตว์ รวมถึงผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สินค้าปศุสัตว์ทั้งภายในประเทศและในประเทศผู้นำเข้า

๖.๓.๒. รักษาตลาดส่งออกสินค้าปศุสัตว์ไปยังสหภาพยุโรปและประเทศคู่ค้าอื่น

๖.๓.๓. สร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ของไทย ทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

มีการหารือและประชาสัมพันธ์ให้องค์กรสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม ผู้ประกอบการฟาร์ม และผู้ค้าเวชภัณฑ์ทราบในระหว่างขั้นตอนการร่างประกาศฯ และก่อนการบังคับใช้

และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

ไม่มี

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

มีการประชาสัมพันธ์เหตุผลความจำเป็นและเนื้อหาของร่างประกาศฯ และรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานในภูมิภาคที่มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแลให้เป็นไปตามร่างประกาศฯ ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์เขต และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกแห่ง

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไป

ตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน...บาท อัตราค่าจ้างที่ต้องใช้...อัตรา

อัตราค่าจ้างที่มีอยู่แล้ว...อัตรา อัตราค่าจ้างที่ต้องเพิ่มขึ้น...อัตรา

เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยมีมาตรการควบคุมการใช้ยาต้านจุลชีพภายใต้พระราชบัญญัติการควบคุมอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ การมีร่างประกาศกรมปศุสัตว์ฉบับนี้เป็นการเพิ่มเติมรายชื่อยาต้านจุลชีพที่ห้ามใช้ในการผลิตปศุสัตว์ และกำหนดให้ห้ามใช้ยาต้านจุลชีพเพื่อจุดประสงค์ในการเร่งการเจริญเติบโตหรือเพิ่มผลผลิตเท่านั้น จึงไม่ส่งผลกระทบต่อต้นทุน และค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมาย

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

๑) ผลกระทบต่อรายได้ของผู้ผลิตและผู้ค้าเวชภัณฑ์ที่มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่มีส่วนผสมของยาในกลุ่มที่ถูกห้ามใช้ในระยะสั้น ผู้ประกอบการสามารถปรับไปผลิตและจำหน่ายสินค้าที่มีส่วนผสมของยากลุ่มอื่นทดแทนได้ในระยะยาว

๒) เกิดผลกระทบในเชิงบวกต่อเศรษฐกิจจากการใช้งบประมาณในการรักษาผู้ป่วยหรือสัตว์ป่วยจากปัญหาเชื้อดื้อยา

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

ส่งผลให้ความปลอดภัยของการผลิตปศุสัตว์ในประเทศไทยเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นจากการลดการใช้ยาต้านจุลชีพในกระบวนการผลิต และทำให้สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลือกใช้ได้เหมาะสมและปลอดภัย มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค เป็นการยกระดับมาตรฐานของวิชาชีพสัตวแพทย์ในประเทศไทย

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

ลดการปนเปื้อนและการตกค้างของยาต้านจุลชีพในผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ความเสี่ยงของการเกิดเชื้อดื้อยาทั้งจากกระบวนการเลี้ยงและการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมลดลง โดยเฉพาะเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพที่ส่งวนให้ใช้สำหรับรักษาการติดเชื้อในมนุษย์

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

ไม่มี

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

ไม่มี

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

ไม่มี

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

ไม่มี

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง
หรือดำเนินกิจการทางปกครอง

ไม่มี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(.....นายยุทธนา โสภี.....)

สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จัดทำรายงานนี้

วันที่

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นายธิตี อัมตรเสน

โทร. ๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๓๑๔๒

อีเมล certify2@dld.go.th